

REKOMENDACIJOS

DĖL PARDUOTUVIŲ IR TURGAVIEČIŲ VEIKLOS KARANTINO METU

2020-03-19

Sveikatos apsaugos ministerija, atsižvelgdama į nepalankią COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) epideminę situaciją ir nuo 2020 m. kovo 16 d. 00.00 val. šalyje paskelbtą karantino režimą, teikia rekomendacijas dėl parduotuvių, prekybos ir (arba) pramogų centrų (toliau – parduotuvės) (maisto, ne maisto produktų ir kt.) ir turgaviečių veiklos organizavimo karantino metu:

- Karantino metu prekybą gali vykdyti tik parduotuvės, kurių pagrindinė veikla yra prekyba maisto, veterinarijos, vaistinių, optikos prekių ir ortopedijos techninių priemonių pardavimas (nurodytos prekės yra visas parduotuvės asortimentas arba sudaro didžiąją dalį parduotuvės prekių asortimento).
- Visos parduotuvės gali vykdyti internetinę prekybą, kai prekės pristatomos fiziniams ar juridiniams asmenims ar atsiimamos atsiėmimo punktuose, laikantis higienos reikalavimų. Vykiant internetinę prekybą, pristatant prekę pirkėjui į namus, prekę užsakovui turi būti perduota vengiant tiesioginio kontakto, t. y. pirkėjas informuojamas telefonu, kad prekę atvežta ir palikta nurodytu adresu. Jei nėra galimybės perduoti prekę be kontakto, rekomenduojama, kad prekę atvežęs asmuo dezinfekuotų rankas prieš perduodamas prekę pirkėjui. Rekomenduojama atsiskaitymus vykdyti elektroninėmis priemonėmis.
 - Turgavietėse leidžiama prekiauti tik maisto produktais.
 - Finansines paslaugas galima teikti parduotuvėse, kurių veikla leidžiama (pagrindinė veikla yra prekyba maisto, veterinarijos, vaistinių, optikos prekių ir ortopedijos techninių priemonių pardavimas).
 - Specializuotų maisto prekių parduotuvių (alkoholinių gėrimų, kavos, arbatos, aliejų, prieskonių ir kt.), kurių pagrindinė veikla yra maisto produktų pardavimas, nėra draudžiama.
 - Nerekomenduojama prekiauti vartojimui paruoštais nefasuotais maisto produktais (produktais, kurie prieš juos vartojant nebus plaunami, termiškai apdorojami, lupami, gliaudomi ar kt.), perduodamais savitarnos skyriuose, išskyrus atvejus, kai:
 - savitarnos skyriuose vartojimui paruošti nefasuoti maisto produktai tiekiami vartotojams tinkamai apsaugoti nuo galimos taršos (pvz., savitarnos skyriuje pateikiami nefasuoti maisto produktai yra iš anksto sudėti į maišelius, suvynioti į maistinę plėvelę ir pan.) arba,
 - savitarnos skyriuje, siekiant vartojimui paruoštus nefasuotus maisto produktus apsaugoti nuo taršos, taikomos sustiprintos apsaugos priemonės: naudojami nuo taršos apsaugantys stelažai ar kita įranga, užtikrinamas pakankamas įrankių ar pirštinių, pakavimo medžiagų kiekis ir tinkamas (dažnesnis nei įprastai) jų valymas (prireikus ir dezinfekcija), pateikiama informacija (instrukcija) pirkėjui apie tai, kaip elgtis karantino metu ir saugiai įsigyti vartojimui paruoštus nefasuotus produktus (pvz., kokių asmens higienos reikalavimų laikytis, kaip saugiai įsidėti į maišelius produktus ar pan.).

- Prekybos subjektams, neužtikrinantiems sustiprintos vartojimui paruoštų nefasuotų maisto produktų apsaugos nuo galimos taršos, rekomenduojama vykdyti prekybą tik iš anksto supakuotais vartojimui paruoštais nefasuotais maisto produktais.

- Parduotuvėms, kurių veikla leidžiama (pagrindinė veikla yra prekyba maisto, veterinarijos, vaistinių, optikos prekių ir ortopedijos techninių priemonių pardavimas), išskyrus internetinę prekybą, rekomenduojama nenaudoti bet kokias pardavimus skatinančias priemones (akcijas, nuolaidų valandas, išpardavimus, degustacijas, pristatymus ir pan.), kurios didina gyventojų srautus prekybos vietoje.

- **Parduotuvės privalo:**

- Organizuoti lankytojų srautus, atsižvelgiant į parduotuvės plotą ir siekiant išvengti grūsčių;
- sudaryti galimybę tinkamai lankytojų rankų higienai;
- prie įėjimo pateikti informaciją lankytojams apie asmens higienos laikymosi būtinybę (rankų higiena, kosėjimo, čiaudėjimo etiketas ir kt.);
- sudaryti sąlygas ir užtikrinti, kad darbuotojai reguliariai (ne rečiau kaip kas 2 val.) ir kruopščiai plautų rankas šiltu tekančiu vandeniu ir skystu muilu, dezinfekuotų jas specialiomis rankų dezinfekcinėmis priemonėmis;
- prekybos vietose užtikrinti tinkamą aplinkos valymą ir dezinfekciją (<http://sam.lrv.lt/uploads/sam/documents/files/KORONA/rekomendacijos%20del%20aplinkos%20valymo.pdf>);
- skatinti gyventojus eilėse prie kasų ar savitarnos kasų laikytis saugaus ne mažesnio kaip 1 metro atstumo;
- drausti prekybos vietose dirbti darbuotojams, kuriems privaloma izoliacija, izoliacijos laikotarpiu, išskyrus darbuotojus, dirbančius nuotoliniu būdu.

- **Reikalavimai parduotuvėms:**

- Parduotuvės turi taikyti griežtesnes nei įprastai higienos užtikrinimo priemonės visuose prekybos, gamybos, perdirbimo, sandėliavimo, paskirstymo, transportavimo ir tiekimo į rinką etapuose;
- rekomenduojama užtikrinti, kad veiklą vykdytų tik sveiki darbuotojai, neturintys viršutinių kvėpavimo takų ligų, ūmių žarnyno infekcijų ir kt. susirgimų požymių (pvz., sloga, kosulys, čiaudulys, pasunkėjęs kvėpavimas, viduriavimas, vėmimas ir pan.);
- užtikrinti, kad darbuotojų sveikata būtų nuolat stebima ir, jei reikia, darbuotojų sveikatos klausimais konsultuojamasi su Nacionaliniu visuomenės sveikatos centru prie Sveikatos apsaugos ministerijos;
- rekomenduojama imtis maksimalių priemonių, siekiant apsaugoti parduotuvės darbuotojus (įrengti pertvaras tarp darbuotojo ir pirkėjo, aprūpinti darbuotojus apsaugos priemonėmis ir kt.);
- užtikrinti, kad dažnai liečiami paviršiai prekybos įmonių patalpose (durų rankenos, prekių susidėjimo krepšiai, vežimėliai, prekių laikymo lentynos, dėžės, stelažai ir kt.) ir prekėms vežti skirtos transporto priemonės būtų dezinfekuojamos dažniau nei įprasta;
- darbuotojai rankas turi plauti: prieš pradėdami darbą; prieš tvarkant termiškai apdorotą ar vartoti paruoštą maistą; tvarkant žalią mėsą, žuvį ar kt. termiškai neapdorotą maistą; prieš apsimaunant, keičiant ir nusiėmus pirštines; sutvarkius atliekas; pabaigus valymo, dezinfekcijos darbus; pasinaudojus tualetu; pavalgius, parūkius; nusičiaudėjus, išsipūtus nosį; dirbus su pinigais;
- tvarkydami maistą darbuotojai turi vengti liesti rankomis veidą, akis, nosį, burną ir kt., laikytis kosėjimo, čiaudėjimo etiketo (kosėti ar čiaudėti prisidengus vienkartinę servetėlę arba į sulenktos alkūnės vidinę pusę);
- darbuotojai, vykdantys nefasuo to maisto tvarkymą, rankas turi dezinfekuoti ne rečiau kaip kas 2 val., o esant poreikiui ir dažniau.

Daugiau informacijos:

<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/d0d57180678211eabee4a336e7e6fdab>

[http://sam.lrv.lt/uploads/sam/documents/files/rekomendacijos%20del%20ranku%20higienos\(1\).pdf](http://sam.lrv.lt/uploads/sam/documents/files/rekomendacijos%20del%20ranku%20higienos(1).pdf)

<https://vmvt.lt/aktualu-verslui-karantino-metu>